

VANTAAN JA KERAVAN HYVINVOINTIALUEEN UUDISTUSOHJELMA 2023 – 2030: periaatteet ja päälinjaukset

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue pähkinänkuoressa

ASUKKAAT

Väestönkasvu on huomattavasti voimakkaampaa kuin keskimäärin muualla Suomessa

Vieraskielisten osuus maan suurin, yli 23% asukkaista

SOTE

281 000
asukasta

PELA

484 000
asukasta

4 910
henkilötyö-
vuotta

400
toimipistettä

TA24 1,3 miljardia
Oma 36 %, Osto 35 %, HUS 29 %

KESKEISET HAASTEET

Henkilöstön
saatavuus ja
riittävyys

Palvelutarpeiden
kasvu

Palveluvelka ja
muodostuva
palveluvaje

Metropolialueen
erityispiireet

Palveluintegraation
ja hoitoketjun
erityishaasteet
(HUS)

Lasten, nuorten ja
perheiden
ongelmat

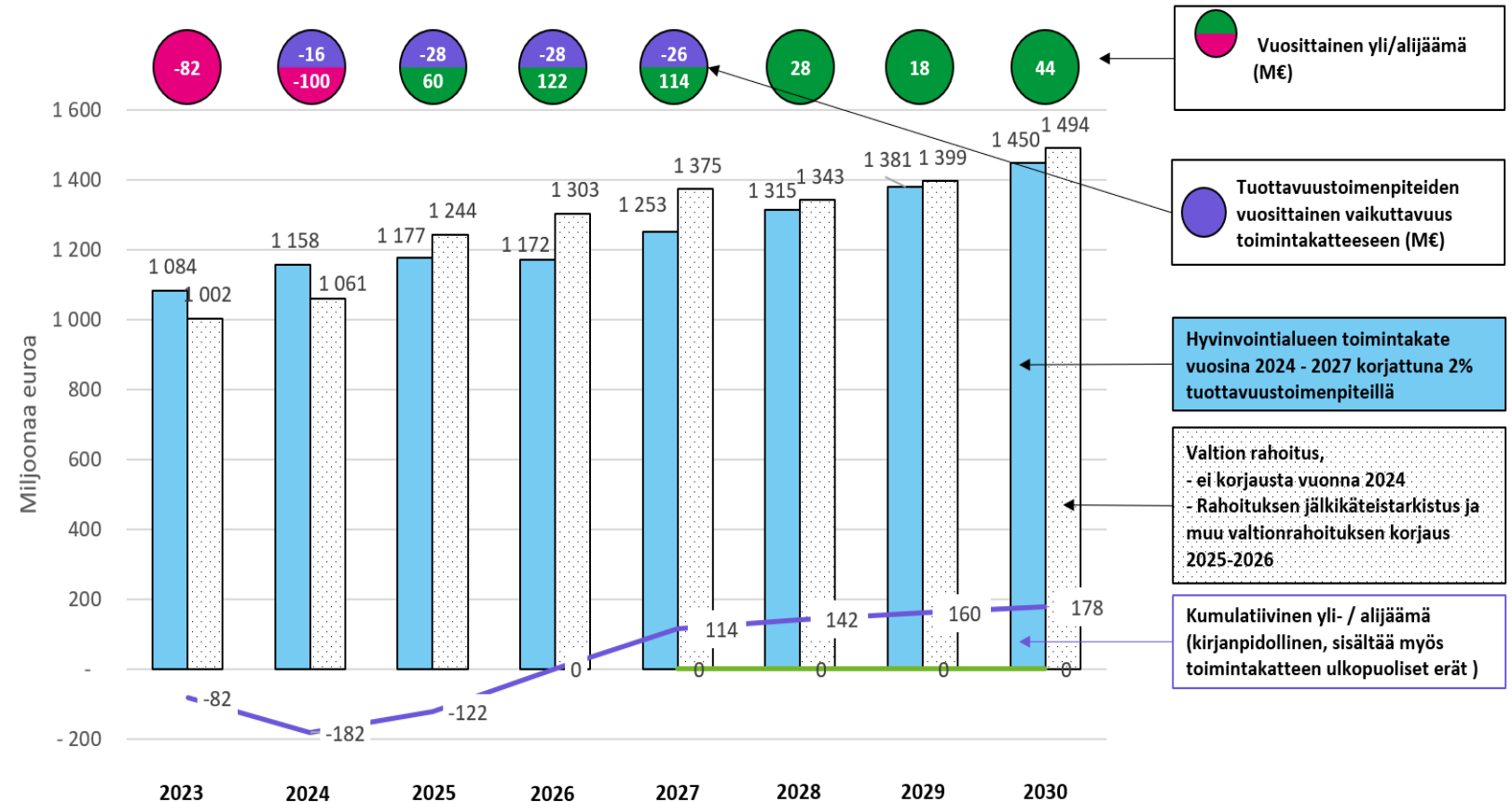
Rahoitusmallin
alhainen tarpeiden
huomiointi

Hyvinvointialueen rahoitus

Tuottavuustavoite vuonna 2024 on 2% oman järjestämismvastuun tuotannosta, vuodesta 2025 eteenpäin ml. HUS.

- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toiminta on käynnistynyt, ja on vuoden 2023 osalta 86,3 miljoonaa euroa alijääminen.
- Pitkällä tähtäimellä kyse on sote-järjestelmän rahoitushaasteesta, joka tulee johtamaan tiukkenevaan rahoitukseen kun se suhteutetaan palveluiden kysyntään.

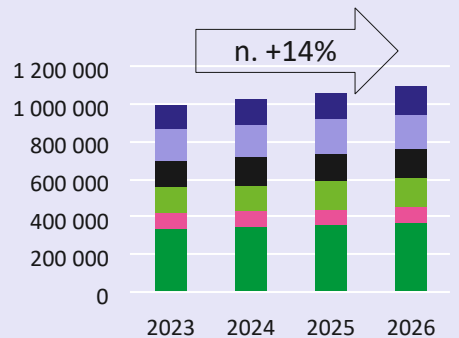
Talous

Vuoden 2023 talousarvio näyttää noin
86,3 milj. euroa
alijäämäinen

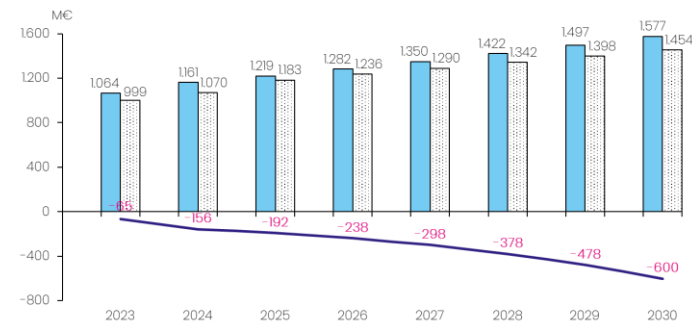

Vuoden 2024 talousarvio on noin
100,4 milj. euroa
alijäämäiseltä

TS 2023-2026 (1000€)

- Aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelut
- Terveystieteiden palvelut
- Vanhuspalvelut
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
- Konsernipalvelut
- Erikoissairaanhoidon palvelut

Ilman lisärahoitusta ja uudistusohjelman tuottavuustoimenpiteitä alijäämä kasvaa merkittävästi vuosittain

- Hyvinvointialueen kehyslaskelman tulo- ja menoarvioissa on paljon muuttujia ja epävarmuuksia. **Alijäämää** aiheuttaa erityisesti **laskennallisen rahoituksen** ja ennakoitujen **tuotannon reaalkustannusten välinen ero** hyvinvointialueuudistuksen voimaantumisen alkuvaiheessa.
- **Sosiaalihuolto** vastaa hyvinvointialueen kustannuksista yli 40 %, mutta sille arvotetaan vain rahoituksessa 34 % painoa. Kyseiselle 34 % painolle tarvetekijöistä arvotetaan myös suurimmaksi osaksi diagnooseja, jotka eivät kuvaa sosiaalihuollon kustannuspaineita kuin murto-osan. Esimerkiksi **lastensuojelun laitos- tai avohuollon asiakkuudet puuttuvat kokonaan mallista**
- Koko Uudellamaalla on nähtävissä, että **kustannusten kasvu vuodesta 2023 vuoteen 2030** painottuu ennusteen mukaan ikääntyneiden sosiaalipalveluihin (53 % koko kasvusta; yht. 549 M€), perusterveydenhuolto ja siinä erityisesti avohoidon kasvuun (38 % koko kasvusta; yht. 388 M€) ja erikoissairaanhoidon (7 %, 72 M€) (muut 9 %).

Uudistusohjelman tausta

VAKEn palvelutarpeen arvioidaan kasvavan nopeammin kuin valtionrahoitus.

Palvelujen turvaamiseksi hyvinvointialue laatii uudistusohjelman, jolla toiminnan tuottavuutta parannetaan vuosittain **2 %:lla.**

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palvelutarve kasvaa rahoitusta nopeammin koko 2020-luvun. Kasvava ja ikääntyvä hyvinvointialue toteuttaa palveluvelvoitteitaan palvelutarpeiden kasvun, resurssien niukkuuden (alijäämät, rahoitusvaje) ja henkilöstöpulan ristipaineessa.

Myös valtio rahoittajana on edellyttänyt hyvinvointialueita laatimaan muutosohjelmat, ja niiden toimeenpanoa seurataan valtion ja alueen välisissä lakisääteisissä hyvinvointialueneuvotteluissa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella toiminnan ja talouden keskeiset uudistamisen elementit sisältyvät aluevaltuuston v. 2022 hyväksymään hyvinvointialuestrategiaan, ja siinä määritetyn vision 2030 saavuttamiseen.

Toiminnan kustannusvaikuttavaan uudistamiseen tähtäviä toimenpiteitä on käynnistetty jo talousarviovuonna 2023.

Uudistusohjelmalla 2024–2030 haetaan toimenpiteitä, joilla hyvinvointialue ja toimialat pyrkivät varmistamaan rahoituksen riittävyyden kattamaan asukkaiden palvelutarpeet talousarviovuonna 2024, taloussuunnitelmavuosina 2025–2026 sekä pidemmällä aikavälillä kohti vuotta 2030.

Uudistusohjelman tavoite

Uudistusohjelma on onnistunut, kun hyvinvointialue pystyy huolehtimaan **asukkaiden** hyvinvoinnista taloudellisesti kestäväällä tavalla

Uudistusohjelman valmistelussa tunnistetaan rahoitushaasteen mittakaava

Tarkoitus on muuttaa koko hyvinvointialueen palvelurakennetta kevyemmäksi ja tuotantoa tehokkaammaksi – huolehtien samalla riittävästä ja laadukkaista peruspalveluista sekä osaavasta ja hyvinvoivasta henkilöstöstä

Kestävien tulosten aikaansaaminen edellyttää rakenteiden syvällistä muutosta. Siitä syystä uudistusohjelma tulee pitämään sisällään toimenpiteitä jotka:

1. säästävät rahaa lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä,
2. vaikuttavat pitkällä tähtäimellä palveluiden tarpeeseen ja kysyntään,
3. eivät välttämättä tuota suoria säästöjä, mutta ovat välttämättömiä toiminnan tehokkaan järjestämisen näkökulmasta sekä
4. ovat panostuksia hyvinvointialueen henkilöstöön sekä palvelutuotannon kehittämiseen

Uudistusohjelman valmistelun eteneminen

VAIHE 1 SYKSY 2023 UUDISTUSOHJELMAN PERIAATTEET

LOKAKUU

MARRASKUU

JOULUKUU

- **Uudistusohjelman toimialakohtainen valmistelu** käynnistettiin syyskuussa
- **Talousarvio 2024** sisältää jo toimialojen tuottavuuden ja kustannusvaikuttavuuden parantamiseen tähtäviä toimenpiteitä yhteensä 16 miljoonan euron edestä
- **Talousarvio- ja suunnitelmaneuvoittelukunta** seuraa uudistusohjelman valmistelua syksyllä 2023 ja alkuvuonna 2024
- **Uudistusohjelman periaatteet** hyväksyttiin aluehallituksessa 28.11 ja valtuustossa 12.12
- Uudistusohjelman periaatteet ja tuleva aikataulut esiteltiin valtion kanssa käytävissä hyvinvointialueneuvotteluissa 27.11.2023

VAIHE 2 KEVÄT 2024 TOIMENPIDEOHJELMA

TAMMIKUU

HELMIKUU

MAALISKUU

HUHTIKUU

TOUKOKUU

- **Uudistusohjelma** laaditaan **toimenpiteittäin** alkuvuoden 2024 aikana siten, että se tuottaa 2 % tuottavuusvaateen mukaiset taloudelliset vaikutukset. Jokaisella toimenpiteellä on tavoite, jonka toteutumista seurataan
- Ratkaisujen tulee tuottaa järjestelmätason tehokkuutta erityisesti pitkällä aikavälillä
- **Tulevaisuusjaostoissa** käsitellään uudistusohjelmaa tammi-maaliskuussa
- Hva-tasoinen järjestäminen ja palvelujen yhteen toimivuus edellyttää **yhteistyötä** myös toimialojen välillä
- **Valtuusto päättää** uudistusohjelmasta 29.4 kokouksessaan
- Uudistusohjelman pidemmän aikavälin tavoitteet konkretisoituvat vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä

- Tulevaisuusjaostojen tuotoksia käsitellään talousarvio- ja suunnitelmaneuvoittelukunnan kokouksissa helmi-maaliskuussa. Lisäksi toimialajohtaja tuo yhteenvedon jaoston näkemyksistä ja syötteistä jatkovalmistelua varten hyvinvointialueen johtoryhmään.

Uudistusohjelman hyvinvointialuetasoiset päälinjaukset

Säästöä TS-kaudella 72 meur, vuoteen 2030 noin 300 meur, 2% tuottavuus

PAINOPISTEET

PÄÄLINJAUKSET

1) PALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN

- A. **Palvelurakenteen** keventäminen kustannuskasvun hillitsemiseksi
- B. **Palveluprosessien** uudistaminen saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseksi.
- C. **Palveluvalikon** tehostaminen ja kustannusvaikuttavien tuotantotapojen tunnistaminen ja valitseminen tuotantotapa-analyyseja hyödyntäen.
- D. **Ostopalvelujen** käytön optimointi

2) DIGITAALISUUDEN HYÖDYNTÄMINEN

- A. **Digitaalisten ja etäpalveluiden** roolin kasvattaminen osana palveluvalikoimaa
- B. **Teknologian** hyödyntäminen asiakkaiden ja ammattilaisten tukena
- C. **Tiedolla johtaminen** toiminnan suunnittelun, johtamisen ja mittaamisen pohjalla

3) HENKILÖSTÖ JA JOHTAMINEN

- A. **Työhyvinvoinnin** lisääminen pitovoiman parantamiseksi
- B. **Omien vakanssien** täyttöasteen parantaminen ja vuokratyövoiman minimointi
- C. **Tarvitsemme jokaisen työntekijän rakentamaan hyvinvointialuetta;** työtehtävät, työntekopaikka ja osaamistarpeet voivat muuttua toimintaympäristön kehittyessä
- D. **Henkilöstörakennetta** optimoidaan vastaamaan palvelutarpeita

4) TUKIPALVELUT JA TOIMITILAT

- A. **Tilojen ja toimipisteiden** käytön tarkastelu, optimointi ja kapasiteetin hallinta
- B. **Tukipalvelujen** hiominen lisäämään tuottavuutta

5) ERIKOISSAIRAANHOIDON TEHOKAS KÄYTTÖ JA HOITOKETJUN SUJUVUUS

- A. Erikoissairaanhoidon tarkoituksenmukainen käyttö
- B. Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välisten hoitoketjujen sujuvuus.
- C. Yhteistyön tiivistäminen HUSn kanssa

TAVOITTEET

Tuottavuustavoitteet eri tarkastelujaksoilla

2024

16 meur

- **Ostopalvelujen käytön optimointi**
  - Poistetaan päällekkäisyyksiä ja vähennetään harkitusti palvelujen ostoja huomioiden palveluiden vaikuttavuus ja lakisääteisyys
- Omien vakanssien täyttöasteen parantaminen ja vuokratyövoiman käytön hillitseminen
  - Parannetaan henkilöstökokemusta ja panostetaan henkilöstön pysyvyyteen
  - Parannetaan oman henkilöstön työn tehokkuutta ja vaikuttavuutta
- Tukipalveluiden kehittäminen kustannustehokkaammiksi
- ICT- kustannussäästöt

2024 - 2026

72 meur

- **Palvelurakenteen harkittu keventäminen** huomioiden palveluiden vaikuttavuus, kustannustehokkuus ja lakisääteisyys
  - Omien ja ostopalveluiden sisältö- ja laatuvaatimusten yhdenmukaistaminen
  - Asiakasohjauksen optimaalinen hyödyntäminen asiakkuuksien hallinnassa
  - Tuotantotapa-analyysien hyödyntäminen kustannustietoisuuden lisäämiseksi tuotantotapojen valinnassa
  - Asiakaskriteerien tarkistaminen palvelurakenteen ohjaamiseksi
- Palvelutarpeen mukaisen henkilöstömäärän kasvun suhteuttaminen talousraamiin

2024 - 2030

noin 300 meur

- **Optimoitu palvelurakenne**
  - Vaativien palveluiden (sisältäen erikoissairaanhoidon) kysynnän sekä häiriökysynnän vähentäminen hoidon jatkuvuuteen sekä ennaltaehkäisyyn panostamalla
  - Palvelut on järjestetty taloudellisesti tehokkaasti ja laadultaan vaikuttavasti; edellyttää palvelukriteerien, palveluvalikoiman ja asiakasohjauksen uudelleenmäärittelyä, säästövaikutukset ostopalveluissa
  - Henkilöstörakenteen muutokset vastaamaan optimoitua palvelurakennetta, jotta varmistetaan tuottavuusvaikutukset
- Valittujen palvelujen korvaaminen tai täydentäminen digitaalisilla- ja etäpalveluilla sekä digitaalisten ratkaisujen täysimittainen hyödyntäminen hyvinvointialueen prosesseissa
- Tilojen, toimipisteiden ja tukipalveluiden käytön tarkastelu, optimointi ja kapasiteetin hallinta